

VII Kongres Polonoznawczy

Universität Potsdam, 11-14 marca 2027

Was kommt. Zukünfte entwerfen Co nadejdzie. Projektowanie przyszłości What's coming. Designing futures

Call for Papers / Call for Panels

VII Kongres Polonoznawczy odbędzie się w marcu 2027 r. w Poczdamie. Po raz kolejny stanie się on okazją dla zajmujących się Polską naukowców i naukowców wszystkich dyscyplin do zaprezentowania swoich aktualnych prac, nawiązania kontaktów i dyskusji na temat stanu badań polonoznawczych. Tematem przewodnim kongresu w Poczdamie będzie przyszłość jako wyzwanie dla teraźniejszości – zarówno współcześnie, jak i w perspektywie historycznej: „Co nadejdzie. Projektowanie przyszłości”.

Optymistyczne spojrzenie w przyszłość bywa dziś trudne nie tylko w Polsce: w sąsiedniej Ukrainie panuje terror przedłużającej się wojny, wojna hybrydowa prowadzona przez Rosję zagraża też stabilności Europy, a zmiany klimatyczne utrudniają prognozowanie rozwoju społecznego i kształtowanie indywidualnych planów życiowych. Współistnienie problemów ekologicznych, demograficznych, politycznych i społecznych uwidacznia niestabilność porządków społecznych i instytucjonalnych oraz podważa dotychczasowe pewniki. Ta niepewność, podobnie jak namacalność katastrofy paraliżuje refleksję polityczną o tym, co ma nadejść, zwłaszcza wizje „lepszego przyszłości”. Równocześnie do głosu dochodzą oczekiwania związane z rewolucją technologiczną, która jawi się zarówno jako zbawienna, jak i dystopijna, czyniąc przyszłość jeszcze bardziej nieprzewidywalną. Niemniej wyobrażanie sobie i planowanie różnych scenariuszy przyszłości należy do najważniejszych kompetencji związanych z radzeniem sobie w sytuacjach kryzysowych. Rozważanie alternatywnych rozwiązań, czy to w formie utopijnych inspiracji, takich jak fantazje i marzenia, czy też pod postacią prognoz analitycznych i planowania strategicznego, rozbudza nadzieję, buduje zaufanie (we własne siły) i otwiera nowe perspektywy działania.

Jak przedstawia się polskie myślenie o przyszłości? Polską kulturę w dalszym ciągu cechuje silne ukierunkowanie na przeszłość: niezwykle istotną rolę w codziennym życiu politycznym odgrywa polityka historyczna, w obozie prawicowo-konserwatywnym dominuje myślenie retrotopiczne, z dużym zainteresowaniem spotyka się społeczno-psychologiczne spojrzenie na

Polskę jako „Traumaland” (Bilewicz), które inspiruje do poszukiwania nowych rozwiązań. Wszechobecność przeszłości można postrzegać traktować jak jedno ze zjawisk zdiagnozowanych przez socjologów jako trwanie w terażniejszości (Gumbrecht, Nowotny, Bauman). Jednak mimo obecnego kryzysu i coraz większej nietrwałości idei, „szeroka terażniejszość” nie wyklucza dziś w Polsce (i nie tylko) konieczności podjęcia ryzyka długofalowego planowania oraz projektowania możliwych scenariuszy, również po to, by zaspokoić naturalną dla młodszych generacji potrzebę marzeń o przyszłości.

Z jakich minionych doświadczeń można czerpać, myśląc dziś w Polsce o przyszłości? Jaka rolę odgrywała przyszłość w dziejach Polski – od ich zarania do XX w.? Oświecenie zmieniło sposób myślenia o niej, również walka o suwerenność narodową w XIX w. skupiała się na kształtowaniu przyszłości, zaś w latach 1918 i potem 1944-1945 r. podjęto próbę urzeczywistnienia utopijnych wizji. Jak wiadomo, powstanie Solidarności w latach 1980-1981 r. umożliwiło spojrzenie w przyszłość, budząc wielkie nadzieje i oczekiwania. Czy to doświadczenie solidarności obejmującej szerokie kręgi społeczne może być dziś źródłem inspiracji, skoro w obliczu rozmaitych kryzysów i rosnącej nierówności, zaczyna się z nostalgią przywoływać utopię wspólnotowości? Jakie projekty przyszłości stwarza (stwarzała) kultura polska – w praktyce politycznej, życiu społecznym, a także w literaturze, sztuce, filmie, teatrze i kulturze popularnej? Jakie obawy, marzenia i wizje dotyczące przyszłości były i są w nich poruszane? W jaki sposób polska filozofia, socjologia i ekonomia przyczyniły się do kształtowania myślenia o przyszłości? Czy dynamicznie rozwijająca się polska gospodarka troszczy się o przyszłość? Jakie scenariusze przyszłości są (były) możliwe w polskim życiu politycznym? Jak przedstawia się przyszłość polskiej demokracji i praworządności? Jak postrzegano i postrzega się w Polsce przyszłość Europy? Jakie praktyczne sposoby radzenia sobie z niepewnością, ryzykiem i obawami o przyszłość istniały i istnieją w polskim społeczeństwie?

Zapraszamy do zgłaszania wystąpień obejmujących zarówno szersze analizy, jak i punktowe eksploracje prospektywnych procesów i praktyk, koncepcji i wizji przyszłości umiejscowionych w kulturowej, społecznej i politycznej przeszłości oraz terażniejszości Polski. Zagadnienia zaczerpnięte z różnorodnych dyscyplin powinny być rozpatrywane interdyscyplinarnie i w kontekście transnarodowym lub porównawczym. Istotnym aspektem jest również samoświadomość nauk społecznych i humanistycznych w dobie niepewności i lęku o przyszłość.

Uniwersytet w Poczdamie – zgodnie ze swoją dewizą „młody, nowoczesny, zorientowany na przyszłość” – jest silnym ośrodkiem kulturoznawczych badań nad Polską. Siódmy Kongres Badań Polonoznawczych w Poczdamie stwarza możliwość podjęcia dialogu ponad granicami dyscyplin naukowych i poszczególnych krajów niemieckojęzycznych, nawiązania i pielęgnowania kontaktów, opracowywania projektów oraz zapoznania się z aktualną sytuacją badań polonoznawczych. Nawiązuje do sześciu poprzednich kongresów (Darmstadt 2009, Moguncja 2011, Gießen 2014, Frankfurt nad Odrą 2017, Halle 2020, Drezno 2024), w których uczestniczyło około 300 naukowców i naukowiec. Dopełnieniem kongresu będą ekspozycje wydawnictw i instytucji oraz program towarzyszący. Językami kongresu są niemiecki, polski i angielski.

Zgłoszenia wystąpień indywidualnych oraz sekcji

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do nadsyłania propozycji wystąpień indywidualnych lub całych sekcji. Mogą one podejmować temat przewodni „Co nadejdzie.

Projektowanie przyszłości” lub też dotyczyć innego zagadnienia, o ile ma ono szczególne znaczenie badawcze. Propozycje całych sekcji mają z reguły większe szanse na włączenie do programu kongresu.

Wystąpienia indywidualne: Czas trwania wystąpień indywidualnych jest ograniczony do 25 min. Zaakceptowane wystąpienia indywidualne zostaną połączone w sekcje tematyczne, dziedzinowe lub otwarte.

Propozycje sekcji: Czas trwania sekcji wynosi od 90 do 120 min. Liczba prelegentów powinna wynosić od trzech do czterech osób; zaleca się również zaplanowanie komentarza; ponadto należy uwzględnić przedstawicieli więcej niż jednego ośrodka naukowego. Szczególnie mile widziane są sekcje międzynarodowe, np. polsko-niemieckie. Możliwe jest włączenie do sekcji artystów (zgodnie z założeniami nurtu badań artystycznych) oraz ekspertów z dziedziny gospodarki, polityki i społeczeństwa obywatelskiego. Organizatorki i organizatorzy zastrzegają sobie prawo do uzupełnienia lub modyfikacji wybranych sekcji w porozumieniu ze zgłaszającymi je osobami.

Termin zgłoszeń dla wystąpień indywidualnych i sekcji upływa 29 maja 2026

Decyzja o wyborze zapadnie do końca lipca 2026.

[Formularz zgłoszeniowy dla sekcji](#)

[Formularz zgłoszeniowy dla wystąpień indywidualnych](#)

Zgłoszenia wystąpień w ramach „Forum”

Format „Forum” pozwala na zaplanowanie trwającej od 90 do 120 min. dyskusji skupiającej się na wybranym temacie, a zarazem toczącej się w multidyscyplinarnym gronie. Po krótkim wprowadzeniu organizatorek lub organizatorów forum i wypowiedziach zaproszonych przez nich gości i gości, odbywa się dyskusja uczestniczek i uczestników. Organizatorki i organizatorzy kongresu zastrzegają sobie prawo do proponowania forów tematycznych.

Termin zgłoszeń dla formatu „Forum” upływa **15 września 2026**.

Decyzja o wyborze zapadnie do końca października 2026.

Zgłoszenia wystąpień w ramach „W międzyczasie”

Pod hasłem „W międzyczasie” przewidziane zostały półgodzinne moduły, w ramach których można prezentować projekty, instytucje, publikacje, serie wydawnicze lub poprowadzić krótkie dyskusje itp.

Termin zgłoszeń dla wystąpień „W międzyczasie” upływa **15 września 2026**.

Decyzja o wyborze zapadnie do końca października 2026.

[Formularz zgłoszeniowy dla wystąpień w ramach „W międzyczasie”](#)

Zgłoszenia krótkich prezentacji projektów

Oprócz dłuższych wystąpień oferujemy – przede wszystkim młodym naukowczynom i naukowcom – możliwość krótkich prezentacji projektów na forum plenarnym (2-3 minuty).

Termin zgłoszeń dla krótkich prezentacji projektów upływa **15 grudnia 2026 r.**

Decyzja o wyborze zapadnie do końca stycznia 2027.

[Formularz zgłoszeniowy dla krótkiej prezentacji projektu](#)

Zgłoszenia posterów

Osoby, chcące zaprezentować swój projekt w formie posteru, prosimy o zgłaszanie się do **31 stycznia 2027 r.**

[Formularz zgłoszeniowy dla posterów](#)

Wystawcy, stoiska

VII Kongres Polonoznawczy oferuje wystawcom (instytucjom, wydawnictwom oraz firmom) zróżnicowane formy prezentacji. Przewidywany koszt wynajmu stoiska (stoły, krzesła, ścianki) jest niewielki. Zainteresowanych prosimy o kontakt z organizatorami do **15 stycznia 2027 r.**

Zaproszenie do udziału bez referatu lub prezentacji

Wszystkich zainteresowanych udziałem bez własnego wystąpienia zapraszamy do rejestracji na stronie www.polen-forschung.de/Anmeldung-Registration/. Rejestracja będzie możliwa od **lata 2026 r.** Uwaga: wszystkie zgłoszenia są wiążące i stają się skuteczne dopiero po uiszczeniu opłaty kongresowej. Ze względów organizacyjnych zwrot opłat kongresowych nie jest możliwy.

Noclegi, opieka nad dziećmi, zniżki

Jesienią 2026 r. na stronie internetowej Kongresu pojawią się informacje dotyczące noclegów. Wszystkie zarejestrowane osoby otrzymają w odpowiednim czasie dalsze informacje. Organizatorki i organizatorzy starają się pozyskać fundusze zewnętrzne, aby zmniejszyć koszty podróży i konferencji dla naukowczyń i naukowców będących na wcześniejszych etapach kariery. Informacje na temat zniżek oraz – w przypadku pomyślnego pozyskania funduszy – ewentualnego zwrotów kosztów będą dostępne na stronie internetowej Kongresu. Planowane jest zapewnienie opieki nad dziećmi podczas Kongresu. Więcej informacji na ten temat pojawi się jesienią 2026 r.

Zgłoszenia i rejestracja

Propozycje sekcji, wystąpień indywidualnych i prezentacji projektów oraz kontakt w sprawie wszelkich pytań merytorycznych: Deutsches Polen-Institut polenforschung@dpi-da.de

Pytania organizacyjne, jak również te dotyczące rejestracji prezentacji posterów, stoisk i wystaw prosimy kierować od 1 czerwca 2026 r. do Biura Organizacyjnego polenforschung27@uni-potsdam.de

Mamy nadzieję, że będzie to interesujący i urozmaicony Kongres!